

LIETUVOS VYRIAUSIASIS
ADMINISTRACINIS TEISMAS

METINIS PRANEŠIMAS 2009

Santrauka

© 2008-2010 Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas

Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius

Telefonas (8 5) 279 10 05

El. paštas info@lvat.lt

Interneto adresas www.lvat.lt

Vilnius, 2010

TURINYS

4	Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko įžangos žodis
7	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas kaip aukščiausiosios instancijos teismas
9	Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sudėtis ir struktūra
9	Tarptautinis bendradarbiavimas
11	Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 metų veiklos statistika
12	LVAT gautos ir išnagrinėtos bylos
13	LVAT gautos ir išnagrinėtos administracinių teisės pažeidimų bylos
13	Neišnagrinėtų bylų likutis ataskaitinių metų pabaigoje
14	Bylų pagal apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų nagrinėjimo Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme rezultatai 2009 metais
14	Bylų pagal atskiruosius skundus dėl apygardų administracinių teismų nutarčių nagrinėjimo Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme rezultatai 2009 metais
14	Administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimo Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme rezultatai 2009 metais
15	Duomenys apie apskųstų ir panaikintų sprendimų skaičių administraciniuose teismuose 2009 metais
16	2009 metais Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme gautų bylų pagal apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų pasiskirstymas pagal kategorijas
18	2009 metais Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme gautų administracinių teisės pažeidimų bylų (pagal apeliacinius skundus) pasiskirstymas pagal kategorijas
19	Bylų nagrinėjimo Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme terminai
20	Teisėjų darbo krūvis
20	Asignavimai teismams 2009 m.

Ričardas Piličiauskas

Vyriausiojo administracinio teismo pirmininko pavaduotojas,
laikinais einantis teismo pirmininko pareigas

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko įžangos žodis

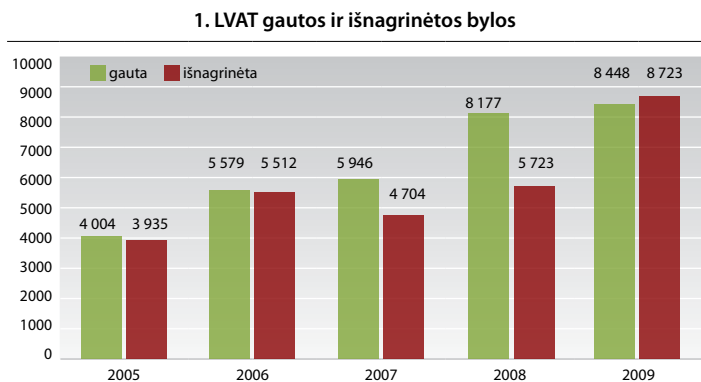
Gerbiamieji,

2009 metais suėjo lygiai dešimt metų nuo to laiko, kai Lietuva prisijungė prie pažangių ir modernių valstybių, kuriose žmogus gali ginti savo teises santykiuose su galingu valstybės aparatu specializuotuose administraciniuose teismuose. Galima drąsiai teigti, kad per šiuos dešimt metų administraciniai teismai ne tik įsitvirtino, bet ir tapo gyvybiškai svarbia teismų grandimi, kurios atsiradimą ir veiklą teigiamai įvertino tarptautiniai ekspertai.

Įgyvendindamas savo misiją - ginti asmenų teises nuo neteisėtų valdžios institucijų (pareigūnų) veiksmų - Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2009 m. nuosekliai siekė, kad administracinių teismų sistema tarnautų žmogaus teisių ir laisvių apsaugai. Nuolat didėjantis teisme gaunamų bylų srautas rodo, kad vis daugiau asmenų pasitiki teismu ir tikisi pasiekti teisingumą Vyriausiajame administraciniame teisme.

Tačiau administracinių teismų dešimtmečio metai Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui tapo ir iššūkio laikotarpiu, nes sparčiai gausėjant gaunamų bylų kiekiui, stipriai padidėjo teismo darbo krūvis. Šią sudėtingą situaciją puikiai atspindi skaičiai: 2005 m. teismas gavo iš viso 4 004 bylas, 2006 m. – 5 579 bylas, 2007 m. – 5 946 bylas, 2008 m. – 8 177 bylas, o 2009 m. – jau 8 448 bylas. Taigi per penkerius metus Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme darbų apimtis išaugo daugiau nei dvigubai (nuo 4 004 iki 8 448 bylų per metus).

Išnagrinėtų bylų skaičiaus augimas lėmė ir tai, jog 2009 metais vidutinis teisėjo darbo krūvis išaugo daugiau nei 33 procentais. O teisėjų skaičius Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme nuo pat 2005 m. išliko ne-

pakitęs – 2009 metais teisme dirbo penkiolika teisėjų. Tačiau nepaisant itin išaugusio teismo darbo krūvio, 2009 metais bendromis sutelktomis visų teismo darbuotojų pastangomis pirmą kartą per pastaruosius penkerius metus Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas išnagrinėjo daugiau bylų nei gavo, t.y. iš viso 2009 m. buvo išnagrinėta 8 723 bylos (gauta 8 448 bylos).

Tačiau net ir atsižvelgiant į siekį užtikrinti asmenų teisę į bylų nagrinėjimą per trumpiausią laiką, daugiau teisėjų darbo krūvis negali būti didinamas, nes Vyriausiajame administraciniame teisme gaunamos bylos tampa vis sudėtingesnės ir tenka skirti vis daugiau laiko analizuojant ir taikant ne tik nacionalinę, bet ir Europos Sąjungos teisę, Europos žmogaus teisių konvenciją. Pavyzdžiui, 2009 metais Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas suformulavo reikšmingas taisyklės, susijusias su nacionalinėje teisėje įtvirtinto tabako gaminių reklamos draudimo atitiktimi Europos Sąjungos teisei; kitoje byloje Vyriausiasis administracinis teismas tiesiogiai pritaikė Europos Sąjungos teisę ir konstatavo, kad absoliutus draudimas apklijuoti automobilių stiklus šviesos laidumą mažinančia plėvele prieštarauja Europos Sąjungos teisei. Šiuo aspektu taip pat galima paminėti, kad pirmuosius Lietuvos teismų istorijoje prašymus priimti prejudicinius sprendimus Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikė būtent Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas. 2009 metais, atsakydamas į Vyriausiojo administracinio teismo prašymą priimti prejudicinį sprendimą, Teisingumo Teismas priėmė Lietuvos Respublikai itin reikšmingą sprendimą byloje C-119/08 *Mechel Nemunas*, kurioje buvo nagrinėjamas vadinamojo „kelių mokesčio“ teisėtumas ir jo atitiktis Europos Sąjungos teisei.

Tai, kad Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme bylos tampa vis sudėtingesnės, rodo ir tai, kad atsiranda naujų administracinių bylų kategorijų, susijusių, pvz., su painiais Europos Sąjungos finansinės paramos skirstymo ir administravimo klausimais. Be to, 2009 metais, lyginant su prieš tai buvusiais metais, net 36 procentais padaugėjo sudėtingų ginčų statybų ir teritorijų planavimo teisinių santykių srityje.

Nagrinėjant administracines ginčo bei administracinių teisės pažeidimų bylas, administraciniams teismams neretai kyla abejonių dėl taikytinų teisės aktų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Siekdami šalinti šias abejones, administraciniai teismai kreipiasi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymais ištirti taikytinų teisės aktų konstitucingumą. Pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pateikęs Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui prašymus ištirti Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 36 straipsnio

1 dalies, Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų 68 punkto suderinamumą su Lietuvos Respublikos Konstitucija). Paminėtina, kad 2009 metais Konstitucinis Teismas priėmė nutarimą pagal Vyriausiojo administracinio teismo kreipimąsi administracinio teisės pažeidimo byloje dėl priverstinai nuvežtos transporto priemonės negražinimo, kuriuo buvo patvirtintos Vyriausiajam administraciniam teismui kilusios abejonės, kad ATPK 269 straipsnio 7 dalies nuostata „Nuvežtą transporto priemonę leidžiama susigražinti (išskyrus atvejus, kai ji konfiskuojama) tik po to, kai sumokėta skirtoji bauda ar atliktas administracinis areštas“ ta apimtimi, kuria joje nustatyta, kad priverstinai nuvežtą transporto priemonę leidžiama susigražinti tik sumokėjus skirtąją baudą ar atlikus administracinį areštą, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Atkreiptinas dėmesys, kad administraciniai teismai yra vieni pagrindinių Konstitucinio Teismo „darbdavių“. 2009 metais teismai Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui pateikė iš viso 53 prašymus ištirti teisės aktų konstitucingumą. Iš jų 20 prašymų buvo pateikti administracinių teismų. Konstitucinis Teismas 2009 metais priėmė 10 nutarimų, iš kurių 5 - pagal administracinių teismų kreipimąsi.

Reikia paminėti ir tai, kad administraciniai teismai kontroliuoja įstatymais jų kompetencijai priskirtų viešojo administravimo subjektų priimamų norminių aktų teisėtumą. Šiuo požiūriu administracinių teismų kompetencija panaši į tą, kurią vykdo Konstitucinis Teismas. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, veikdamas kaip vadinamasis mažasis konstitucinis teismas, vien 2009 metais išnagrinėjo dvidešimt tokių itin sudėtingų bylų dėl norminių administracinių teisės aktų teisėtumo ir keturiais atvejais buvo priimti sprendimai pripažinti, kad vykdomosios valdžios aktai prieštarauja įstatymams ir laikytini panaikintais.

Nepaisant išaugusio darbo krūvio ir sumažėjusio finansavimo, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2009 metais ėmėsi įvairių iniciatyvų, kurių tikslas – didinti teismo veiklos viešumą ir atvirumą. Užtikrinant bylų paskirstymo teisėjams skaidrumą, teisme buvo įdiegta kompiuterinė bylų paskirstymo sistema, kurią naudojant bylos skiriamos remiantis objektyviais kriterijais, o lemiamą reikšmę turi atsitiktinumo kriterijus. Teisme rengtos atvirų durų dienos, kurių metu besidomintieji lankėsi teisme, uždavinėjo klausimus apie teismo darbą. Gyventojams buvo sudarytos itin palankios sąlygos bendrauti su teismo pirmininku jų pačių pasirinktu ir jiems priimtiniu būdu - atvykus į teismą, telefonu ar naudojantis interneto vaizdo pokalbių programa. Išreikšti savo nuomonę bei užduoti klausimus 2009 metais buvo

galima ir per teismo atstovų susitikimus su Panevėžio ir Švenčionių regionų gyventojais, kurių metu visuomenės atstovai ir teisininkai bei institucijų atstovai išsakė savo nuomonę apie administracinių teismų veiklą, trūkumus ir privalumus, problemas, su kuriomis susiduriama, diskutavo apie galimus šių problemų sprendimo būdus. Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme buvo suorganizuotos apskritojo stalo diskusijos su visuomeninių organizacijų atstovais ir kitais aktyviais visuomenės nariais, žiniasklaidos atstovais bei valstybės institucijomis ir teismais, kurių metu diskutuota aktualiais klausimais, susijusiais su žmogaus teisėmis, valstybės paslaptį sudarančių įrodymų panaudojimu, viešojo intereso gynimu.

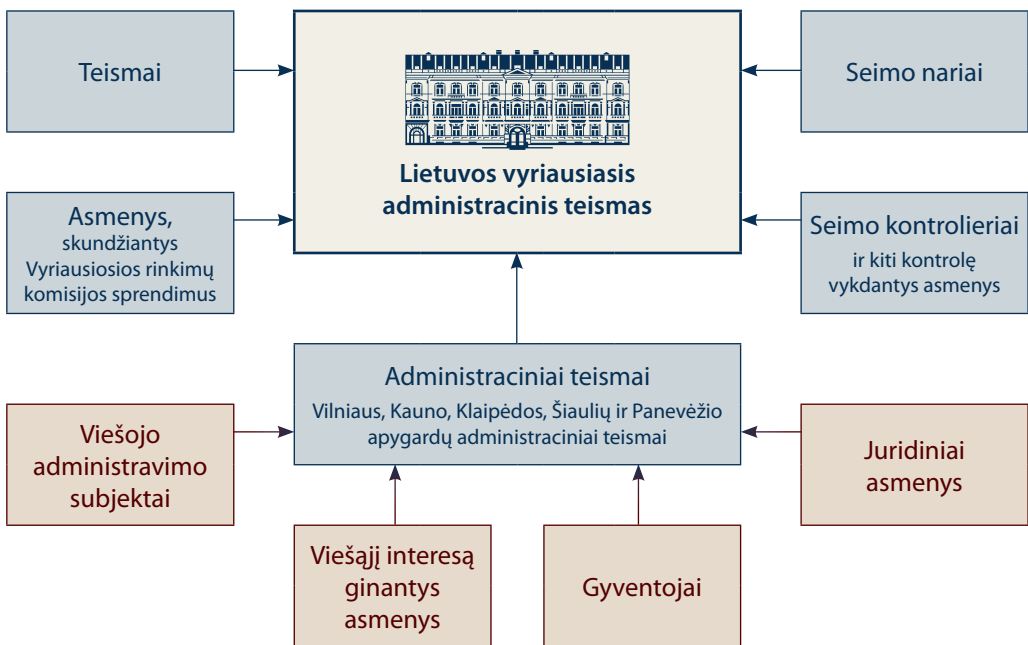
Siekiant užtikrinti besidominčiųjų teismo darbu poreikius buvo sukurta ir pradėjo veikti naujoji teismo interneto svetainė. Šioje svetainėje nuolat talpinama visuomenę dominanti informacija apie teismo veiklą, joje galima pasinaudoti supaprastinta informacijos apie bylos nagrinėjimo datą ir eigą gavimo tvarka, rasti išsamią ir suprantamai pateiktą informaciją apie kreipimosi į administracinius teismus tvarką, teismo metinius pranešimus bei pranešimus spaudai. Svetainėje taip pat publikuojami Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo leidžiami biuleteniai „Administracinė jurisprudencija“.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas kaip aukščiausiosios instancijos teismas

Lietuvos administracinių teismų sistemą sudaro Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ir penki apygardų administraciniai teismai (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio). Vyriausiasis administracinis teismas, kaip aukščiausioji teisminė instancija administracinėse bylose, nagrinėdamas bylas formuoja vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus bei kitus teisės aktus. Gyventojai, viešąjį interesą ginantys ir kiti asmenys, gindamiesi nuo neteisėtų valdžios institucijų (pareigūnų) veiksmų, paprastai pirmiausia kreipiasi į pirmosios instancijos teismus, o jų sprendimus apeliacine tvarka skundžia Vyriausiajam administraciniam teismui, kurio sprendimai ir nutartys administracinėse bylose yra galutiniai ir neskundžiami.

Tačiau įstatymuose konkrečiai įvardytais atvejais tam tikri subjektai gali kreiptis tiesiogiai į Vyriausiąjį administracinį teismą. Pavyzdžiui, su pareiškimais ir prašymais ištirti norminio administracinio akto teisėtumą tiesiogiai į Vyriausiąjį administracinį teismą gali kreiptis Lietuvos Respublikos

Seimo nariai, teismai, Seimo kontrolieriai, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriai, Valstybės kontrolės pareigūnai, prokurorai. Be to, administraciniams teismams įstatymais yra priskirta bylų dėl rinkimų ar referendumo įstatymų pažeidimo nagrinėjimo kompetencija, o Respublikos Prezidento, Seimo rinkimų įstatyme, Referendumo įstatyme bei Savivaldybių tarybų rinkimų įstatyme numatyti asmenys skundus dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimų turi paduoti tiesiogiai Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Tokiais atvejais teismas sprendimus priima kaip vienintelės ir galutinės instancijos teismas.

Lietuvos Respublikos teismų įstatymas paveda Lietuvos vyriausiajam administracinio teismo, kaip aukščiausios administracinių teismų sistemos pakopos, pirmininkui vykdyti apygardų administracinių teismų administracinės veiklos priežiūrą. Atsižvelgdamas į tai, kad skaidrumas ir objektyvumas yra pagrindiniai principai, galintys padėti atkurti visuomenės pasitikėjimą teismais, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, vykdydamas teisės aktais jam pavestas funkcijas, 2009 m. atliko kompleksinius visų apygardų administracinių teismų administracinės veiklos patikrinimus, kurių metu buvo vertinama, ar apygardų administraciniuose teismuose yra

laikomasi Teismų įstatymo 36 straipsnio 10 dalies nuostatos – bylas teisėjams paskirstyti naudojantis kompiuterine programa. Atlikti patikrinimai padėjo įvertinti, kaip skaidrumo principai yra įgyvendinami visuose Lietuvos administraciniuose teismuose.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sudėtis ir struktūra

2009 metais Vyriausiajame administraciniame teisme dirbo 15 teisėjų. Ketvirtadalis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų turi socialinių mokslų srities (teisės krypties) daktaro laipsnį. Vidutinis teisėjų amžius – 48 metai.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjams jų funkcijas įgyvendinti padeda teismo personalas, kurį sudaro teisinis ir administracinis personalas. 2009 metų pabaigoje teisme iš viso dirbo 60 darbuotojų, kurių 56 – valstybės tarnautojai, 4 – darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Vyriausiojo administracinio teismo teisinį personalą sudaro teismo pirmininko patarėjai ir padėjėjai, teisėjų padėjėjai, Teismų praktikos departamento konsultantai bei specialistai. Teisinį personalą 2009 metų pabaigoje sudarė 33 darbuotojai. Visi teisinio personalo karjeros valstybės tarnautojai turi teisės magistro laipsnius, iš jų du – taip pat ir socialinių mokslų srities (teisės krypties) daktaro laipsnį, keturi teisinio personalo darbuotojai šiuo metu studijuoja teisės krypties doktorantūroje.

Teismo personalą sudaro 78 proc. moterų ir 22 proc. vyrų. Vidutinis personalo darbuotojų amžius – 33 metai.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nuo 2004 metų yra Europos Sąjungos Valstybių Tarybų ir Aukščiausių Administracinių Jurisdikcijų Asociacijos (*Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union/ Association des Conseils d'Etat et des Juridictions administratives suprêmes de l'Union européenne*) narys. Šios Asociacijos nariai yra Europos Sąjungos valstybių narių teismai, kurie yra galutinės pakopos teismai administracinėse bylose (kai kuriose valstybėse šias funkcijas atlieka Valstybės Tarybos). Pagrindinis Asociacijos tikslas – skatinti jos narių keitimąsi požiūriais ir patirtimi, susijusia su jų vykdomomis teisinėmis ar patariamosiomis funkcijomis, ypač kai taikoma Europos

Sąjungos teisė. 2009 metais Liuksemburge įvyko Europos Sąjungos Valstybių Tarybų ir Aukščiausių Administracinių Jurisdikcijų Asociacijos Generalinės asamblėjos kolokviumas, kuriame Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui atstovavo vienas šio teismo teisėjų.

Nuo 2005 metų Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas taip pat yra 1983 metais įkurtos Tarptautinės Aukščiausiųjų Administracinių Jurisdikcijų Asociacijos (*International Association of Supreme Administrative Jurisdictions/L'Association internationale des hautes juridictions administratives*), kurios tikslas – skatinti aukščiausiųjų teisminių institucijų, nagrinėjančių administracinius teisinius ginčus, bendradarbiavimą – tikrasis narys.

Minint administracinių teismų įsteigimo dešimtmetį, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas kartu su kitais Lietuvos administraciniais teismais, Vilniaus, Vytauto Didžiojo, Mykolo Romerio universitetais bei Vokietijos administraciniais teismais 2009 metais surengė tarptautinę mokslinę–praktinę konferenciją „Administraciniai teismai Lietuvoje: nūdienos iššūkiai“. Šioje konferencijoje pranešimus skaitė Vyriausiojo administracinio teismo, Konstitucinio Teismo, Vokietijos administracinių teismų atstovai, Lietuvos ir Vokietijos universitetų mokslininkai. Renginio metu Lietuvos bei Vokietijos administracinių teismų atstovai diskutavo apie administracinių teismų raidą, dabarties ir ateities problemų sprendimo galimybes, aptarė problemines teisines situacijas, aiškinosi bei apibendrino ginčų su valstybe gausėjimo priežastis.

Tęsiant bendradarbiavimą su Europos Sąjungos Teisingumo Teismu, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko pavaduotojas, laikinai einantis Vyriausiojo administracinio teismo pirmininko pareigas, Ričardas Piličiauskas dalyvavo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo organizuotame simpoziume „Svarstymai apie prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrą“ ir skaitė pranešimą „Prejudicinio sprendimo procedūra: ar numatyti atskirus pagerinimus, ar persvarstyti visą sistemą“.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjai tuometinio Europos Parlamento nario Aloyzo Sakalo kvietimu jau antrus metus iš eilės dalyvavo Strasbūre (Prancūzija) vykusiame susitikime su Europos Parlamento nariais bei Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjais.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 metų veiklos statistika

2009 metais teisme gautos – 8 448, išnagrinėtos – 8 723 bylos, tarp jų:

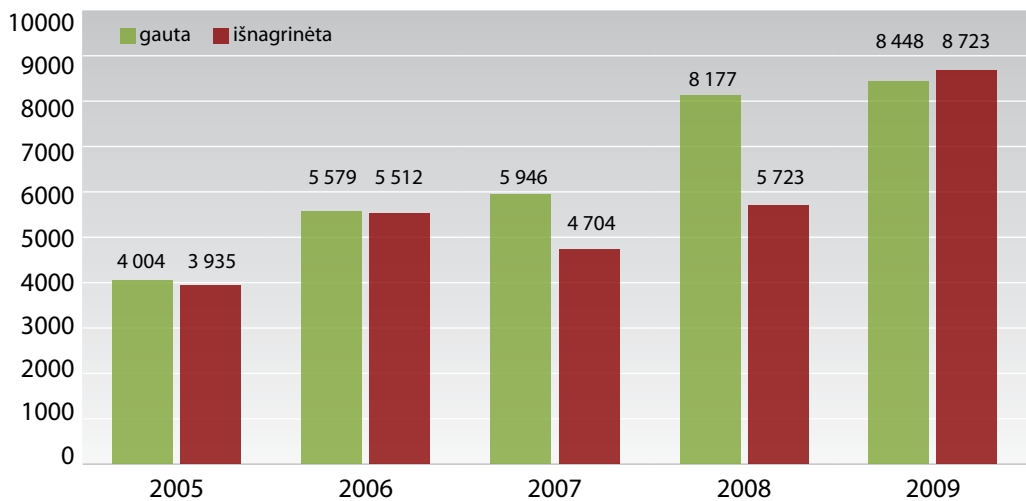
	Išnagrinėta¹
Bylos pagal apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų (ABTĮ 20 str. 1 d. 1 p.)	1 462
Bylos pagal atskirusius skundus dėl apygardų administracinių teismų nutarčių (ABTĮ 20 str. 1 d. 1 p.)	765
Bylos dėl norminių administracinių aktų teisėtumo (ABTĮ 20 str. 1 d. 3 p.)	20
Bylos pagal skundus dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimų ar neveikimo (ABTĮ 20 str. 1 d. 4 p.)	2
Bylos dėl proceso atnaujinimo (ABTĮ 20 str. 2 d.)	270
Prašymai atnaujinti terminą administracinėse bylose (ABTĮ 127 str. 2 d.)	106
Administracinių teisės pažeidimų bylos (ABTĮ 20 str. 1 d. 1, 2 p.)	5 989

1 Apima ir tuos atvejus, kai išnagrinėjus bylą apeliacinis procesas buvo nutrauktas, skundas paliktas nenagrinėtas, ir kitus atvejus, kai administracinė byla proceso įstatymų nustatyta tvarka buvo užbaigta be teismo sprendimo.

Kaip matyti iš žemiau pateikiamos diagramos, per pastaruosius penkerius metus Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme gautų ir išnagrinėtų bylų skaičius nuolat augo². Jau 2008 metais gautų visų rūšių bylų skaičius išaugo itin ženkliai – beveik 40 procentų, lyginant su 2007 metais gautų bylų skaičiumi. 2009 metais teisme gautos 8 448 bylos, tai yra, dar 3 procentais daugiau nei 2008 metais (2008 metais teisme gautos 8 177 bylos).

Vis dėlto bene daugiausiai pakitęs statistinis rodiklis yra išnagrinėtų bylų kiekis. 2009 metais Lietuvos vyriausiame administraciniame teisme buvo išnagrinėtos 8 723 visų rūšių bylos. Kaip matyti iš žemiau pateikiamos diagramos (žr. diagramą nr. 1), 2009 metais pirmą kartą per penkerius metus buvo išnagrinėta daugiau bylų, nei jų atitinkamais metais gauta.

1. LVAT gautos ir išnagrinėtos bylos

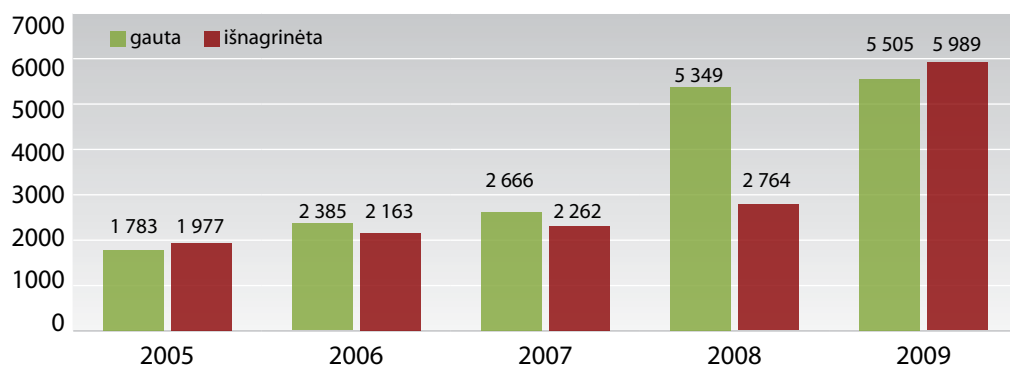

2 2007 metais teismo išnagrinėtų bylų skaičius kiek mažesnis, nes minėtais metais beveik pusmetį teisme trūko daugiau nei ketvirtadalis teisėjų.

2009 metais, nors ir nežymiai, bet toliau augo gautų administracinių teisės pažeidimų bylų skaičius. Jų Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme gauta 5 505 (2008 metais tokių bylų buvo gauta 5 349, o 2007 metais – 2 666).

Lyginant su 2008 metais, 2009 metais net 107 procentais išaugo išnagrinėtų administracinių teisės pažeidimų bylų skaičius (lyginant su 2007 metais – beveik 165 procentais).

2. LVAT gautos ir išnagrinėtos administracinių teisės pažeidimų bylos

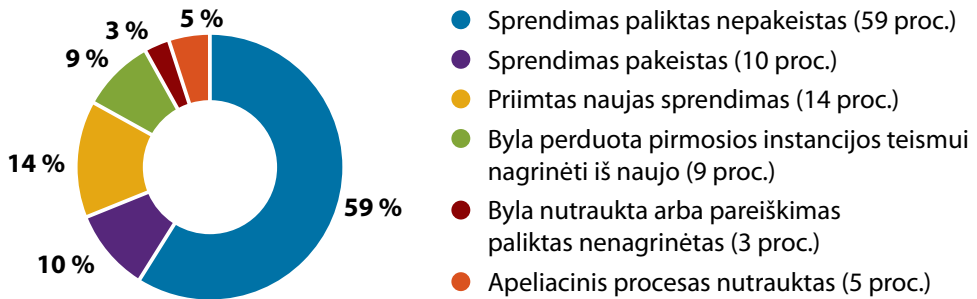

Per pastaruosius penkerius metus nuolat augęs, 2009 metais pirmą kartą stabilizavosi (netgi sumažėjo) ataskaitinių metų pabaigoje likusių neišnagrinėtų bylų kiekis (žr. lentelę nr. 3).

3. Neišnagrinėtų bylų likutis ataskaitinių metų pabaigoje

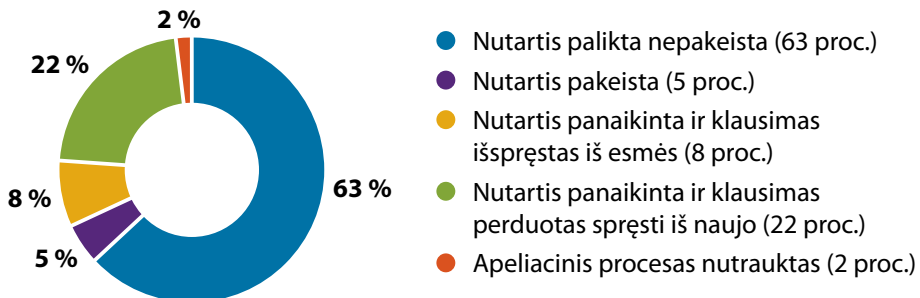
Metai	Administracinių teisės pažeidimų bylos	Bylos pagal skundus administracinių ginčų bylose	Viso
2005	557	1 210	1 767
2006	818	1 048	1 866
2007	1 222	1 831	3 053
2008	3 813	1 642	5 455
2009	3 357	1 822	5 179

4. Bylų pagal apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų nagrinėjimo Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme rezultatai 2009 metais

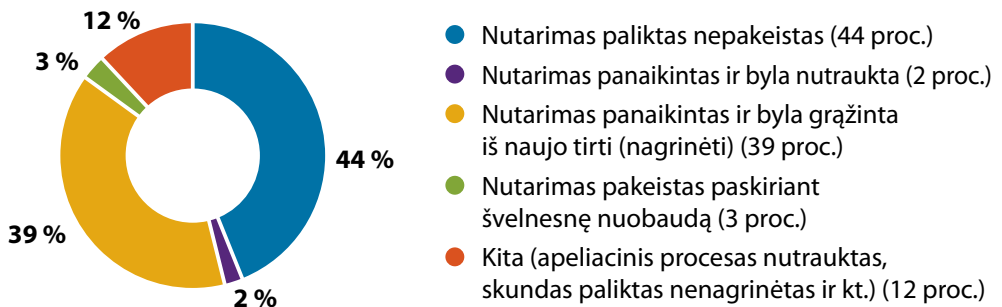
Iš viso išnagrinėtos 1 462 bylos

5. Bylų pagal atskiruosius skundus dėl apygardų administracinių teismų nutarčių nagrinėjimo Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme rezultatai 2009 metais

Iš viso išnagrinėtos 765 bylos

6. Administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimo Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme rezultatai 2009 metais

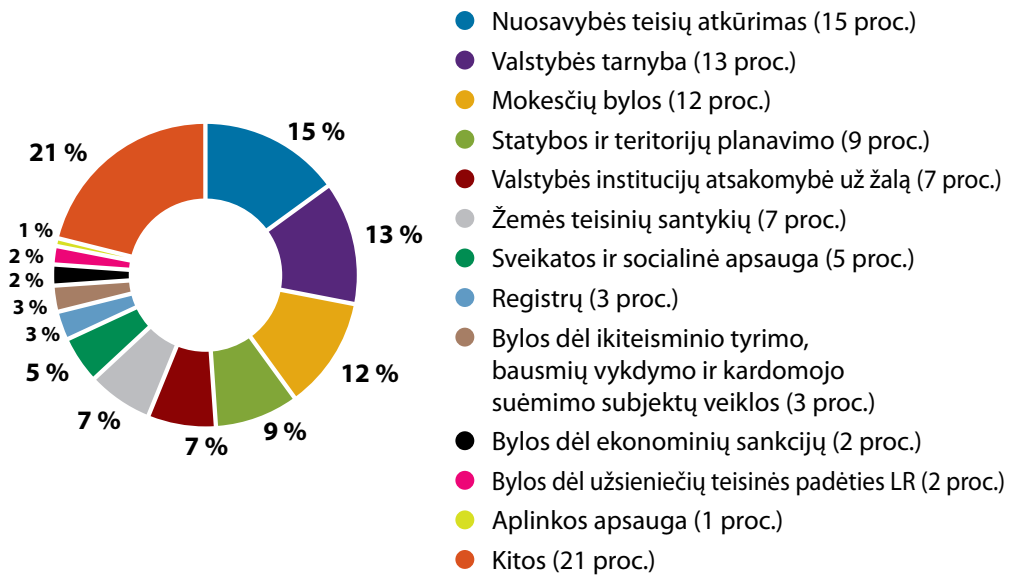
Iš viso išnagrinėtos 5 989 bylos

**7. Duomenys apie apskųstų ir panaikintų sprendimų skaičių
administraciniuose teismuose 2009 metais**

	Išnagrinėta			Apskųsta sprendimų apeliacine tvarka					
	Administracinių bylų	Administracinių teisės pažeidimų bylų	Iš viso	Administracinėse bylose	Administracinių teisės pažeidimų bylose	Iš viso	Apskųsta % sprendimų administracinėse bylose	Apskųsta % sprendimų administracinių teisės pažeidimų bylose	Apskųsta sprendimų % nuo visų išnagrinėtų bylų
Vilniaus apygardos administracinis teismas	2 589	1 812	4 401	1 022	350	1 372	39	19	31
Kauno apygardos administracinis teismas	894	928	1 822	222	181	403	25	20	22
Klaipėdos apygardos administracinis teismas	440	608	1 048	154	122	276	35	20	26
Šiaulių apygardos administracinis teismas	246	500	746	80	68	148	33	14	20
Panevėžio apygardos administracinis teismas	282	420	702	80	66	146	28	16	21
Iš viso	4 451	4 268	8 719	1 558	787	2 345	35	18	27

2009 metais visi 5 apygardų administraciniai teismai kartu išnagrinėjo 8 719 administracinių bylų. Iš jų 51 procentą sudarė ginčai dėl teisės viešojo administravimo srityje (4 451), o 49 procentus – administracinių teisės pažeidimų bylos (4 268). Kaip matyti iš pateikiamos lentelės (žr. lentelę nr. 7), Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui 2009 metais buvo apskūsti vidutiniškai 27 procentai visų apygardos administracinių teismų priimtų sprendimų: vidutiniškai 35 procentai sprendimų ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje ir beveik perpus mažiau (18 procentų) apygardos administracinių teismų sprendimų administracinių teisės pažeidimų bylose. Matyti, jog iš visų 5 505 Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme gautų skundų administracinių teisės pažeidimų bylose, gauti tik 787 skundai dėl apygardos administracinių teismų sprendimų šio pobūdžio bylose. Tai reiškia, jog net 86 procentai skundžiamų sprendimų administracinių teisės pažeidimų bylose buvo priimti bendrosios kompetencijos apylinkių teismuose.

8. 2009 metais Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme gautų bylų pagal apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų pasiskirstymas pagal kategorijas

Iš viso gautos 1 726 bylos

Analizuojant 2009 metais Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme gautų bylų pagal apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų administracinių ginčų bylose pasiskirstymą pagal kategorijas, būtina atsižvelgti į aplinkybę, jog 2009 metais šios rūšies bylų iš viso buvo gauta 1 726, tai yra, 14 procentų mažiau bylų nei 2008 metais (2008 m. buvo gautos 2 004 šios rūšies bylos).

Skirtingai nei per pastaruosius penkerius metus, didžiausią teisme gautų bylų pagal apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų dalį 2009 metais sudarė bylos, susijusios su nuosavybės teisių atkūrimu, kurių 2009 metais buvo gauta 15 procentų visų bylų (tiek pat procentų kaip ir 2008 m.). Tiesa, šios kategorijos bylų kiekis absoliučiais skaičiais sumažėjo nuo 279 (2008 m.) iki 252 (2009 m.).

2009 metais ir toliau mažėjo ne vienerius metus didžiausią gautų apeliacinių bylų dalį sudariusių ginčų, kylančių iš valstybės tarnybos teisinių santykių. Lyginant su 2008 metais, šios kategorijos bylų procentinė dalis

sumažėjo net 8 procentais ir 2009 metais sudarė 13 procentų visų apeliacinių bylų (2008 m. šių bylų skaičius sudarė 21 procentą nuo gautų apeliacinių bylų, 2007 m. – 38 procentus, o 2006 m. – 35 procentus visų apeliacinių bylų). Matyti, jog šios kategorijos bylų kiekis absoliučiais skaičiais pastaraisiais metais nuolat mažėjo: 2009 metais buvo gautos tik 227 šios kategorijos bylos, 2008 metais – 383 bylos, 2007 metais – 878 bylos, 2006 metais – net 1 037 bylos.

Kitos dažniausiai pasitaikančios bylų kategorijos jau ne vienerius metus išlieka tos pačios. Nors 2009 metais vienų kategorijų bylų kiekis absoliučiais skaičiais sumažėjo, o kitų padidėjo, jų sudaroma procentinė dalis keitėsi nedaug.

Skaičiuojant absoliučiais skaičiais, beveik 12 procentų daugėjo gautų mokesčių bylų (2009 m. teisme gauta 213, 2008 m. – 191 šios kategorijos byla). Šių bylų 2009 metais buvo gauta 12 procentų (2008 m. – 10 proc.) visų apeliacinių bylų.

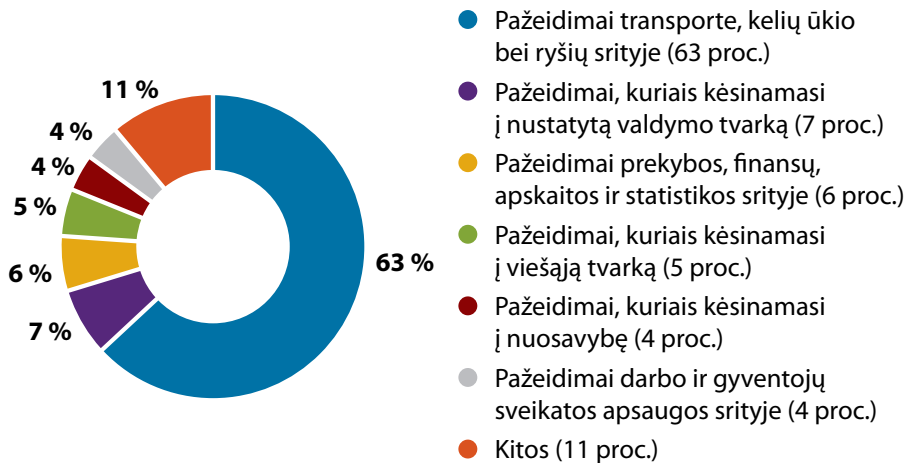
Pastebėtina, kad lyginant su prieš tai buvusiais metais, net 36 procentais padaugėjo ginčų statybų ir teritorijų planavimo teisinių santykių srityje. Šių bylų 2009 metais buvo gauta 150 (2008 m. – 110 bylų) ir jos sudarė 9 procentus visų bylų pagal apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų administracinių ginčų bylose.

Bylos dėl civilinės atsakomybės už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, 2009 metais (kaip ir 2008 m.) sudarė 7 procentus visų apeliacinių bylų. Vis dėlto, lyginant su prieš tai buvusiais metais, šių bylų kiekis absoliučiais skaičiais sumažėjo (2009 m. teisme gauta 115 šios kategorijos bylų, 2008 m. – 131 byla). Tiek pat procentų 2009 metais sudarė ir bylos, kylančios iš žemės teisinių santykių (2008 m. – 4 proc.), kurių padaugėjo iki 115.

Bylos dėl sveikatos ir socialinės apsaugos 2009 metais sudarė 5 procentus apeliacinių administracinių ginčų bylų (2008 metais – 4 proc.). 2009 metais teisme gautos 89 šios kategorijos bylos (2008 m. – 76 bylos).

2009 metais bylos, susijusios su registrų veikla, bei bylos dėl ikiteisminio tyrimo, bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo subjektų veiklos kiekviena sudarė po maždaug 3 procentus, bylos dėl ekonominių sankcijų ir bylos dėl užsieniečių teisinės padėties – po maždaug 2 procentus, o bylos dėl aplinkos apsaugos – 1 procentą gautų apeliacinių bylų.

**9. 2009 metais Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme
gautų administracinių teisės pažeidimų bylų (pagal apeliacinius skundus)
pasiskirstymas pagal kategorijas**

Iš viso gautos 5 505 bylos

Kaip ir praėjusiais, taip ir 2009 metais didžiausią Lietuvos vyriausiame administraciniame teisme gautų administracinių teisės pažeidimų bylų dalį sudarė bylos dėl pažeidimų transporto, kelių ūkio bei ryšių srityje. Nors 2009 metais šių bylų buvo gauta 0,6 procento daugiau nei prieš tai buvusiais metais (2009 m. teisme gautos 3 462 šios rūšies bylos, 2008 m. – 3 443 bylos), procentinė šios kategorijos bylų dalis sumažėjo: 2009 metais bylos dėl pažeidimų transporto, kelių ūkio bei ryšių srityje sudarė 63 procentus, o 2008 metais – 74 procentus visų gautų administracinių teisės pažeidimų bylų.

Kitų kategorijų administracinių teisės pažeidimų bylų procentinė dalis, lyginant su 2008 metais, augo, tačiau kiekvienoje kategorijoje atskirai siekė ne daugiau nei 7 procentus visų Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme pagal apeliacinius skundus gautų administracinių teisės pažeidimų bylų.

2009 metais 77 procentais daugiau nei 2008 metais buvo gauta bylų dėl pažeidimų, kuriais kėsiamasi į nustatytą valdymo tvarką (2009 m. – 391, 2008 m. – 220 bylų), nežymiai (beveik 8 procentais) daugėjo bylų dėl pažeidimų darbo ir gyventojų sveikatos apsaugos srityje (2009 m. gautos 228 bylos, 2008 m. – 212 bylų), 71 procentu daugėjo bylų dėl pažeidimų, kuriais kėsiamasi į viešąją tvarką (2009 m. gautos 293 bylos, 2008 m. – 171 byla), 81 procentu – bylų dėl pažeidimų prekybos, finansų, apskaitos ir statistikos srityje (2009 m. gautos 306 bylos, 2008 m. – 169 bylos), ir beveik dvigubai (93

procentais) daugėjo bylų dėl pažeidimų, kuriais kėsiamasi į nuosavybę (2009 m. gautos 237, lyginant su 2008 metais gautomis 123 šios rūšies bylomis).

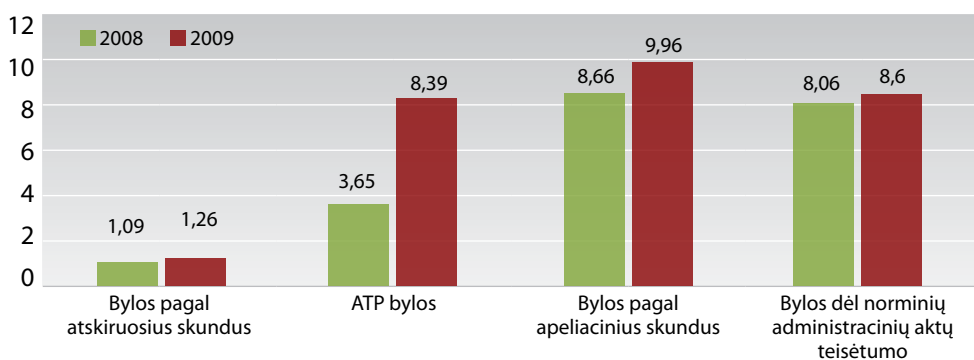
2009 metais Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme:

- bylos pagal atskiruosius skundus dėl apygardų administracinių teismų nutarčių nagrinėjimas vidutiniškai truko 1,26 mėnesio;
- administracinių teisės pažeidimų bylos nagrinėjimas vidutiniškai truko 8,39 mėnesio³;
- bylos pagal apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų nagrinėjimas vidutiniškai truko 9,96 mėnesio;
- bylos dėl norminių administracinių aktų teisėtumo nagrinėjimas vidutiniškai truko 8,6 mėnesio.

2008 metais Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme:

- bylos pagal atskiruosius skundus dėl apygardų administracinių teismų nutarčių nagrinėjimas vidutiniškai truko 1,09 mėnesio;
- administracinių teisės pažeidimų bylos nagrinėjimas (LITEKO sistemos duomenimis) vidutiniškai truko 3,65 mėnesio;
- bylos pagal apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų nagrinėjimas vidutiniškai truko 8,66 mėnesio;
- bylos dėl norminių administracinių aktų teisėtumo nagrinėjimas vidutiniškai truko 8,06 mėnesio.

10. Bylų nagrinėjimo Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme terminai

3 Pastebėtina, jog dėl netikslumų LITEKO sistemos generuojamose ataskaitose, 2009 metų vidutinė administracinių teisės pažeidimų nagrinėjimo trukmė buvo skaičiuojama nustatant atsitiktinės atrankos būdu pasirinktu laikotarpiu (2009 m. gruodžio 12-13 d.) išnagrinėtų bylų (83) nagrinėjimo trukmės vidurkį. Dėl šios priežasties tikėtini ir tokie ryškūs administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimo trukmės pasikeitimai, 2009 metų duomenis lyginant su atitinkamais 2008 metų statistiniais rodikliais.

Teisėjų darbo krūvis

Išnagrinėtų bylų skaičiaus augimas lėmė ir tai, jog 2009 metais vidutinis teisėjų darbo krūvis išaugo daugiau nei 33 procentais. Vienas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjas 2009 metais kaip teisėjų kolegijos pranešėjas (ar įstatyme numatytais atvejais – vienasmeniškai) vidutiniškai išnagrinėjo 600 administracinių bylų (2008 m. – 443 administracines bylas), o kaip teisėjų kolegijos narys dalyvavo nagrinėjant dar 1 154 administracines bylas (2008 m. – 873 administracines bylas)⁴.

11. Asignavimai teismams 2009 m.

Metai	Viso asignavimų	Asignavimai teismams	Asignavimai administraciniams teismams	Asignavimai LVAT
2009	25 636 600 tūkst. litų	184 509 tūkst. litų	18 098 tūkst. litų	5 319 tūkst. litų
2008	26 572 862 tūkst. litų	177 440 tūkst. litų	21 817 tūkst. litų	6 057 tūkst. litų

Asignavimai teismams 2009 m. sudarė maždaug 184,5 milijonų litų, tai yra, 0,72 procento visų asignavimų. Administraciniams teismams skirta kiek mažiau nei 1/10 šių lėšų (t.y. 9,8 % visų asignavimų teismams). Pažymėtina, jog nepaisant vis didėjančio darbo krūvio, lyginant su prieš tai buvusiais metais, administracinių teismų finansavimas 2009 metais mažėjo beveik 4 milijonais litų, tai yra 17 procentų.

⁴ Siekiant tikslumo, skaičiuojant teisėjų darbo krūvį, įtrauktas tik visus metus dirbusių teisėjų darbo krūvis.